

TEKMOVANJE V ZNANJU SLOVENŠČINE ZA CANKARJEVO PRIZNANJE 2021/2022

VEDRE BLIŽINE MED NAMI

1., 2. in 3. letnik – srednji poklicni programi

Ivan Sivec: Modra vrtnica

»VSE KNJIGE SO MOJI OTROCI.«

PRILOGA 1: Izbor pesmi Josipa Murna (za državno tekmovanje)

Usoda

Na zemlji noč leži,
v vrhovih hrast ječi,
razbij se, noč, gozd, daj poti,
na poti popotnik stoji!...

Čudež se ne zgodi,
čudež sam – to si ti!
Pride žalost pa se ji odkrij,
obup pride – hej, na upanje pij!

Trenutek

Tam v daljavi, ne ve se, kam ptič leti,
tam v nižavi, ne ve se, kam se spusti
na skrivaj;
tako v duši lepi trenutek zbeži
in ne vemo, kam, kje se zbudi
še kedaj.

Pesem

Kakor roža na poljani
vsa mi v svatovskem bleščiš,
ali greš mi v svate, dékle,
ali sama se možiš?

Oj, ti dékle, dékle moje,
nagelj poljski že cvetè,
rastejo že rdeče rože,
od željá srce mi mre.

Oj, ti dékle, dékle moje,
pojdi, pojdi za menoj,
kakor veter z drobno travo
jaz igral bi se s teboj!

Pozabil sem mnogokaj, dekle ...

Pozabil sem mnogokaj, dekle,
mnogo sanj, besedí,
le onih ne, v katerih ljubezen
do té plameni.

Pozabil sem mnogokaj, dekle,
mnogo dni in noči,
le onih ne, v katerih iskale
tè moje oči.

Pozabil sem mnogokaj, dekle,
in mnogokaj večno naj spi.
Le ljubezen ko srce samotna
naj v srcu gori!

Ženitovanjska pesem

Jate splašenih golobov
čez ravnó poljé letijo,
hitri svatovski vozovi
mimo polja pa drčijo.

V soncu bliskajo peruti
mi golobov, golobic se,
oj, kako blešči s komatov
svetli, médeni nakit se!

V soncu bliskajo peruti
mi golobov, golobic se,
oj, kako blešče tam v grivi
traki mi izpod cvetlic se!

Lepi, lepi so drugovi,
lepše mi družice,
ali ženin in nevesta
sta najlepša v pas in lice!

Med vrbami, oj, tečeš

Med vrbami, oj, tečeš,
Sava bistra, šumna ti,
lepo dékle pa se skriva
v tihi, beli čumnati!

Lice nje tako je rdeče
kakor sama gorka kri,
kakor rosa v zgodnjem soncu
v mojem srcu mi blešči.

Jaz oženim se in vzamem
lepe ljubice rokó,
to bo svatba, to bo radost,
da nikoli še takó.

Kmečka pesem

Prelepa vaša hiša, oj,
prelep je res vaš dvor
in lepa miza bela mi,
nad njo sv. Izidor.

Alenčica, Alenčica,
naj sveti Izidor
varuje lepo hišo, ti,
varuje lepi dvor!

Iz hrama ajda naj diši,
naj očka ti živi,
štej doto, ne preštej je ti
tri dni in tri noči!

Pomladanska romanca

Odprite okna, odprite duri,
mimo jezdi vitez Jurij,
sveti Jurij na konju,
na lepem konju,
sveti Jurij nam milosti daj!

Sveti Jurij je velik svetnik,
premagal je kačo ta božji vojniki,
bila kača ta: zima-zmaj;
prekrvave lise,
zmajeve lise,
žene že cvetni gaj.

Odprite okna, odprite duri,
nanje trka vitez sveti Jurij,
sveti Jurij v tak lepi opravi,
da privel je v tej lepi opravi
lepe dneve nazaj.
Vsi ti dnevi,
Jurjevi dnevi
v deželi so zdaj.

Sveti Jurij ta ni pa le cvetni maj,
sveti Jurij je božja svoboda
in življenje in moč in priroda,
in tema le zimski bil zmaj...

Sveti Jurij ko sonce v njo gleda,
sveti Jurij skozi okna k nam gleda,
odprite mu vse na stežaj!
In svetnik sveti Jurij
vesel skozi duri
k nam pridi nazaj!

Orel

Med bregovi skalnimi
reka je temnela,
brez šumenja, brez glasu
k morju je hitela.

Sonce svetlo ni nikdar
osvetlilo dna ji,
molč in božji duh vladar
bivala v tem kraji.

Kot globoka se skrivnost
reka ta je vila,
orla mladega samó
tiho je krmila.

In usodna ura je prišla,
orel zrastel, odletel je;
vedno više brez miru,
nad ves svet se vzpel je!

Nebo, nebo ...

Nebo, nebo
in neskončna, brezmejna ravan!

Pijano oko
žari in iskri
in vpija ta svet prostran.

Horizont molči.
Od neba sem mrak hiti ...
le še tam in daljave
v te proste širjave
brezmejno prost nekdo beži.

Spet zelené nam vrbe

Spet zelené nam vrbe in šume,
veseli vetrc mimo gre,
a skriti so še v polju klasi;
škrjančka ni še, lastovke drobné,
pa ker nobeden še od teh ne ve,
da že pri nas so takšni časi.

No, mene bele breze vesele ...
kot bilke iz daljave k nam bleščé,
za njimi sonce tam zahaja;
nemirno kri mi že po žilah gre.
Čemu? Zakaj? Zaman zares v srce
prišla ljubezen ni brez konca in brez kraja!

Nageljne poljske

Nageljne poljske sem nosil,
rdeče ko kri,
klila ljubezen si moja,
cvela si letne dni.

Zdaj te ni, sonce rumeno,
tiho počiva poljé,
golo je in pokošeno,
daleč oblaki beže.

Zdaj te ni, ljubica moja,
in kje miru zdaj dobim?
Ni te več; i od pokoja,
i od miru zdaj bežim.

Ven bežim v polje samotno,
še in še daleč naprej,
samega sebe tam slušam,
sebe in žalost brez mej.

Vira:

- Dragotin Kette, Josip Murn: *Izbrano delo*. Ljubljana: Mladinska knjiga, 1969. Izbrane pesmi so na straneh 95, 118, 130, 132, 149, 150, 151, 155, 181, 182, 185 in 193.
- Aleksandrov: *Pozabil sem mnogokaj, dekle ...* Dostopno na: <https://www.dlib.si/stream/URN:NBN:SI:doc-8VTAEF5C/b8fbb8f9-ed47-4919-b183-8036701000c8/PDF> (30. 8. 2021).